

Pöytäkirjaote 26.2-1956 osasto 19.sta perustamiskokouksesta.

Pöytäkirja tehty Rovaniemen sähkömiesten yleisestä kokouksesta, joka pidettiin Osuusliike Lapinmaan ravintolan kabinetissa 26.2-1956 kello 14.00

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin sähköas. K. Henttonen ja sihteeriksi Tekn. J. Hälvä paikalla oli 19 alan työntekijää paikkakunnan eri työlaitoksista.

1§

Kokouksen avasi Puheenjohtaja K. Henttonen

2§

Alustuksen tekivät puh. johtaja Henttonen ja sähköas. K. Julku esittäen eräitä suuntaviivoja perustettavan osaston tarkoituksesta ja saatuja kokemuksia jo aikaisemmin maahan perustetuista osastoista.

3§

Käytiin keskustelua ja useiden puheenvuoroja jälkeen päätettiin paikkakunnalle perustaa Suomen sähkötyöntekijäin liiton alainen osasto minkä nimeksi ehdotettiin Rovaniemen seudun Sähkötyöntekijäin ammattiosasto.

4§

Valittiin osaston puheenjohtajaksi sähköas. A. Ahola ja varalle sähköas. J. Taipale sekä muiksi jäseniksi tekn. J. Hälvä, sähköas. A. Kukkonen, N. Saarinen, V. Salmikivi, V. Rank ja T. Laalo.

5§

Liiton ja osaston mallisäännöt luettiin ja hyväksyttiin.

6§

Valittiin tilintarkastajiksi O. Laukkanen ja varalle P. Kauppinen

7§

Päälouottamusmieheksi valittiin osaston puh. johtaja A. Ahola

8§

Huvitoimikunnan tehtävät päätettiin hoitaa toistaiseksi toimikunnan jäsenten voimin

9§

Työpaikka luottamusmieheksi valittiin sähköas. A. Ahola Pohjolan Sähkö OY V. Salmenkivi Rovaniemen Sähkö OY V. Rank Rovakairan sähkö ja T. Laalo Lapin Sähkö ja Radioliike

10§

Jäsenmaksujen suuruudeksi päätettiin 75 mk viikolta, josta 70mk liitolle ja 5mk osastolle

11§

Jäsenmaksujen kantajiksi valittiin N. Saarinen Pohjolan sähkö V. Salmenkivi Rovaniemen Sähkö V. Rank Rovakairan Sähkö ja T. Laajo Lapin Sähkö ja Radioliike

12§

Kokous kutsut päätettiin ilmoittaa suullisesti sekä seinä ilmoituksin. Kokous päätettiin pitää Os Liike Lapinmaan kabinetissa joka kuukauden 2:n sunnuntaina klo 14.00

Pöytäkirjan ovat tarkastaneet 5.4.1956 J. Taipale ja A. Ahola

Liitteenä perustamisesta alkuperäinen kokouspöytäkirja.

Rovaniemen Sähköalantyöntekijät Ry:n ”Historiikki” 1956-2019

Vapaamuotoinen katsaus Rovaniemen osaston toiminnasta, perustamisesta tähän päivään. Nimettäköön tätä historiikiksi.

On muutamia ajanjaksoja, joista ei löydy pöytäkirjoja, vuosikertomuksia eikä muitakaan asiakirjoja, joista selviäisi lisää toimintaan liittyviä tapahtumia.

Rovaniemen Seudun Sähköalantyöntekijäin ammattiosasto RY perustettiin 26.2.1956 vajaa vuosi Sähköliiton perustamisen jälkeen. Osaston järjestysnumeroksi tuli 19. Ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin A Ahola.

Rovaniemellä oli toiminut vuodesta 1950 metalliosaston alainen Rovaniemen Sähköalantyöntekijäin työhuonekunta.

Osaston perustamistarve oli sama kuin Sähköliitollakin, koota eri liitoissa olevat ja järjestäytymättömät sähköalan työntekijät omaan liittoon. Näin pystyttäisiin paremmin hoitamaan edunvalvontaa kuin että oltaisiin pienenä vähemmistönä suurten teollisuusliittojen, kuten metalli-, paperi ja rakennusliittojen alaisena.

Sähköliiton ja perustettujen osastojen toiminta oli alkuvuosina jyrkkää vastamäkeä. Suuret teollisuusliitot vastustivat jyrkästi ammattikuntaa liiton perustamisesta, samoin toimi SAK.

Edellisestä johtuen Sähköalan työnantaja liitot eivät suostuneet neuvottelemaan työehtosopimuksista. Poliittiset erimielisyydet, joiden seurauksena mm. perustettiin SAK:n rinnalle toinen keskusjärjestö SAJ, vaikuttivat myös liiton ja osastojen toimintaan, varsinkin jäsenhankintaan.

Sähköliitto ja ammattiosastot kykenivät kuitenkin toimimaan niin uskottavasti alan työntekijöitä kohtaan, että jäsenmäärä kasvoi voimakkaasti ja vähitellen saatiin alalle Sähköliiton solmimia työehtosopimuksia.

Rovaniemen osaston toiminta voimistui 1960-luvulla ja on jatkunut vireänä siitä lähtien.

Kuitenkin kiinnostus ammattiyhdistystoimintaan on laskenut 2000-luvulta lähtien ja yhä pienempi porukka joutuu asiat hoitamaan, tämä koskee koko ammattiyhdistysliikettä,

se on erittäin huolestuttavaa! 1960-luvun molemmin puolin oli kirjeenvaihto Sähköliiton ja osaston välillä erittäin runsasta. Liitolta pyydettiin neuvoja asioiden hoitoon.

1957 osaston puheenjohtajana toimi Taisto Viinikka

Vuosina 1958-61 puheenjohtajana oli Aarne Lätti. Vuonna 1962 puheenjohtajana oli

Heikki Honkala. 1963-1966 puheenjohtajana toimi jälleen Aarne Lätti

1961 koettiin sekin harvinaisuus, että kokous täytyi keskeyttää yleisen pulinan vuoksi,

olinkohan syy ollut virvokejuomissa, kun kokous pidettiin Ravintola Lapinmaan kabinetissa.

1965 liiton talviurheilupäivät tuli osaston järjestettäväksi Ounasvaaralle. Mainittakoon, että hiihtokilpailuihin osallistui 70 hiihtäjää ja 15 osastojen viestijoukkuetta. Tapahtuma oli osastolle taloudellisesti tappiollinen ja raskas Sähköliiton avustuksesta huolimatta.

Samana vuonna perustettiin osastolle urakkalaskentatoimikunta.

1967 puheenjohtajana toimi Veikko Korhonen. 1968 puheenjohtajan nuijaa heilutti Taisto Hannula.

1965-1969 on löytynyt hyvin vähän tietoa osaston toiminnasta! Ei pöytäkirjoja eikä toimintakertomuksia!

1969 toimi puheenjohtajana Pentti Nevalainen. 1970 Puheenjohtajana oli Reijo Tihinen.

Jäsenistön edunvalvonnassa osastoa on työllistänyt urakkatyön edellytyksien kuntoon saattaminen. Siihen on liittynyt paljon asioita, kuten oikea aikaiset tarviketoimitukset lähetyslistoineen, työmaavarastot, työkalut, työvaatetus, telineet, taukokopit ym.

sekä hinnoittelematomat työt. Työmaasopimusten saaminen kaikille työmaille, urakkahinnoittelu ja muu TES-koulutus. Työmaiden urakkalaskelmien tarkastus ja paljon muita urakkatyöhön liittyviä tehtäviä.

Edellä mainituista asioista on neuvoteltu lukemattomia tunteja eri yrityksissä. Istumalakkojakin on jouduttu käyttämään.

Aikatyön osalta vuosien varrella käytiin tiukkoja neuvotteluja 1970 molemmin puolin ja niitä vauhdittavia lakkoja käytiin useasti, mm. työkohtaisuuslisistä, starttirahoista, ruokarahoista, sekä saneeraustyömaista.

1968 osasto kävi linja-autolla Naantalissa liiton kesäpäivillä. Osallistujia oli parikymmentä ja huomautan, että oltiin telttamajoituksessa, teltat olivat omasta takaa matkassa.

Rovaniemen osasto järjesti myös virkistys- ja retkitoimintaa. Pikkujouluja alettiin pitämään 1966 alkaen 1970 luvun alkuun. Vuonna 1969 pikkujoulu pidettiin Lapinmaan kabinetissa, paikalla oli 70 jäsentä seuralaisineen. Ohjelmassa oli mm Ossi Nevalaisen ohjaama huvinäytelmä, jonka osaston jäsenet esittivät. Näytelmä sai niin hyvän vastaanoton, että se esitettiin yleisön pyynnöstä uusintana puolilta öin. Jotkut koiranleuat väittivät näyttelijöiden inspiroineen niin innokkaasti, että he luulivat näytelmän vaihtuneen.

1969 Rovaniemen osasto lähettivalitus kirjelmän Rovaniemen kaupungin sähkölaitoksen johtokuntaan ja Rovaniemen kaupunginvaltuustoon kaupungin sähkötarkastajan omista mielivaltaisista tulkinnoista, jotka poikkesivat Suomen Sähkötarkastuslaitoksen määräyksistä.

1971 oli puheenjohtajana Ossi Nevalainen. 1972 puheenjohtajana toimi Pentti Haimakainen.

1972 Sähköliiton Lapin Piirin kotipaikka siirtyi Kemijärveltä Rovaniemelle.

1973-1974 puheenjohtajan nuijaa koputti Kalevi Tiilikainen.

1973 osasto kävi ikimuistaisen matkan linja-autolla silloiseen Neuvostoliittoon. Sen reissun muistavat varmaan kaikki 25 matkalla ollutta. Olihan se niin käsittämättömän erilainen maa kuin Suomi, tavat ja valvonta oli jotain käsittämätöntä! Jäsenet olivat ilmeisesti "varautuneet" myös, kaupankäyntiin sillä kaikilla oli kaupattavana mm sukkahousuja, purukumia ja nailonpaitoja. Retkiä oli 1970-luvun alkupuolella myös Odessaan ja liiton kesäpaikkaan Kuusamoon.

1974 alkuvuoden puheenjohtajana oli Martti Anttila ja loppuvuoden Jaakko Riskilä.

1975 puheenjohtajana oli Kalevi Tiilikainen. Jäseniä osastossa oli 150.

Noin 1976 perustettiin urakkalaskentajaos, jonka toiminta oli koko ajan vaikeaa.

Samana vuonna sovittiin ruokarajoista kaupungissa. Päätettiin hankkia puhelinliittymä osastolle.

1976 Sähköliitto lahjoitti osastolle puheenjohtajan nuijan 20 vuoden kunniaksi.

1976-1981 ja 1995 puheenjohtajan "oikeaa" nuijaa koputteli Alpo Kukkola.

Liiton kesäpäivät 1977 annettiin järjestettäväksi Rovaniemelle, joten Rovaniemen osaston harteille jäi järjestelyt ja apua saatiin Rovakairan osastosta. Kesäpäiville osallistui yli tuhat sähköliittolaista seuralaisineen. 2-päiväisen tapahtuman järjestelyjä tehtiin koko talvi, oli myös juhlakulkue kaupungilla, jota johti sotilassoittokunta. Pääjuhla pidettiin Lappia talossa ja iltajuhla Pohjanhovissa. Urheilulajit suoritettiin keskuskentällä ja lentopallo Urheiluopistolla.

Lähiympäristöön tutustuttiin kiertoajelulla Palojärvelle, jossa toisen päivän ohjelmassa oli kokonaisen grillatun poron syömistä, kullanhuuhdonta, palkintojen jakoa, tanssia ja yleistä hauskanpitoa. Retkeilypäivien järjestelyistä osasto sai kiitosta.

Osaston alkuaikoina ei ollut televisioita, tietokoneita, eikä kännyköitä, kesämökkejäkin oli harvalla, niin jäi jäsenistöllä aikaa ja halua osallistua AY-toimintaan sekä virkistystoimintaan.

Vuonna 1980 osasto otti kovan haasteen hankkia omat toimitilat, käytännössä ilman omaa rahaa. Vilkas toiminta kulutti jäsenmaksun palautusrahat, mutta toiminta tarvitsi kipeästi omia toimitiloja. Saimme kuulla, että Pohjois-Suomen Haka rakentaa 2-portaisen 4-kerroksisen liike- ja asuintalon Koskikatu 36-38. Ryhdyimme neuvottelemaan heidän kanssaan sopivasta tilasta sekä sähköliiton kanssa lainasta. Tarvitsimme kuitenkin omaa rahaa ja niin päädyimme tekemään sopimuksen Pohjois-Suomen Hakan kanssa rakennuksen kanssa koko rakennuksen sähkötöiden suorittamisesta ”urakoinnista”. Tässä asiassa teimme yhteistyötä Pohjolan Sähkön kanssa. Kaikki neuvottelut johtivat myönteiseen tulokseen ja uudet 140 neliön tilat saatiin käyttöön seuraavana vuonna. Tämä vaati kuitenkin noin 1400 talkootuntia. Aluksi jouduimme vuokraamaan suurimman osan tiloista, joista saimme vuokraa velan maksamiseen sähköliiton osalta.

8.4.1980 Rovaniemen seudun sähköalantyöntekijäin ammattiosasto ry:n uudeksi nimeksi tuli Rovaniemen Sähköalantyöntekijät ry. 1981 tehtiin muutos yhdistysrekisteriin nimen muuttamiseksi.

1982 puheenjohtajan nuijaa heilutti Kalevi Tiilikainen

1980-luvulla järjestettiin vielä pilkki-, ja hiihtokilpailuja koko jäsenistölle. Vuonna 1982 pikkujoulu järjestettiin Pohtimolammella, jonne oli linja-auto kuljetus.

1983-84 nuijaa heilutti Olavi Tarkiainen.

Noin 1986 tehtiin osaston tiloihin remontti ja saatiin 1 huoneisto vuokralle.

Asennusalan 3 kuukautta kestänyt valtakunnallinen lakko (2,5 kuukautta kestänyt työsulku ja 2 viikon lakko) vuonna 1986 oli vaikea ja aiheutti paljon työtä ja huolta varsinkin toimikunnalle, mutta vaikeaa se oli myös osaston ay-jäsenille. Kun lakon loputtua saatiin lopettamissopimuksen tulokset neuvoteltua käytäntöön työpaikoilla ja tilanne muutenkin rauhoittumaan, voitiin todeta, että asennusala nousi palkkauksessa ja yleisessä arvostuksessa sille kuuluvaan asemaan.

Liiton päättävissä elimissä on Rovaniemen osaston jäseniä ollut osaston perustamisesta lähtien.

1987-1989 osasto kokoontui Pohjolankatu 13 SAK:n kerhohuoneessa. 24.8.1986 osasto pyysi lakkolupaa Sähköliitolta niille Rovaniemeläisille sähköurakoitsijoille, jotka eivät suostu neuvotteluihin työkohtaisuuksista osaston kanssa. Sähköliitto ei myöntänyt lupaa, koska työehtosopimus on allekirjoitettu 28.6.1986 ja sisältää työaikavelvoitteen.

1988-89 puheenjohtajana toimi Reijo Rissanen.

1988 osasto teki muutosilmoituksen yhdistysrekisteriin syystä ei ole tietoa.

1990-1996 puheenjohtajana toimi Teuvo Jurvelin.

1990-lähtien alettiin järjestämään ATK-urakkalaskenta kursseja. 1991 tehtiin virkistysmatka Kuusamon Tropikiin osaston 35 vuotispäivän merkeissä, osallistujia oli 24 jäsentä.

1990-luvulla oli osastolla joka torstai iltana päivystys ennen kaikkea urakkalaskentatarkastusta varten.

Sähköliiton Oulun aluetoimitsija alkoi käydä tarkastuksilla sähköasentajien työmailla. Työmaasopimuksista ja muista työehtosopimuksista. Isossa määrin oli asiat heikolla hapella.

1993 Osaston tiloihin tehtiin suuri remontti. Toimiston tilat olivat osastolle liian isot, päätettiin tehdä 2 pienenpää huoneistoa ja osastonkin tiloja saneerata. Kaikki tämä tehtiin talkootyönä paitsi LVI-työt.

1995 kävipä osasto käräjäoikeudessaakin vuokralaisen maksamattomista vuokrista.

1996 urakkalaskentajaoston nimeksi muutettiin TES- valvontajaosto.

1996 -2005 pitkä aikaisena puheenjohtajana toimi Juha Suosalo.

Noin 1997-2002 osaston hallitukselle saunailtoja järjesti, ja samalla luennoi energian siirrosta sekä sponsoroiti Rovaniemen energialaitos.

1998 tehtiin osaston tiloihin suursiivous. Samana vuonna otettiin osastolle palo-, murto- ja vesivahinkovakuutus.

1999 vuokrattavissa olevissa tiloissa tehtiin suuri remontti talkoilla, jolla parannettiin huomattavasti asuntojen tasoa. Historiaa tämäkin ja ajankuvaa kertoen osastolle hankittiin pankkikortti.

2001 osastossa keskusteltiin ensimmäisen kerran osaston toiminnasta ja jonkinlaisen historian tekemisestä, mutta siihen se sitten jäi. Ei ollut kellään kuulemma aikaa sen tekemiseen etenkin, jos mukana olisi ollut useampi osaston jäsen.

2002 päätettiin lopettaa lehtisetelien korvaaminen. Joskus 1960-luvun alussa alettiin avustaa työväenlehtien tilaajille lehtiseteli. 2002 päätettiin luopua avustuksista.

2003 sanottiin lankapuhelin irti ja hankittiin matkapuhelin. Tämäkin kertoo ajan muuttumisesta osaston historiassa.

2003 hallitus kävi 3-päiväisen vuorovaikutusmatkan Tallinnaan. Matka onnistui kutakuinkin hyvin, pieniä kommelluksia kyllä oli, yhdeltä anastettiin lompakko, yhdeltä katosivat tekohampaat. Matkan kustannukset hieman ylittyivät, josta syntyi hieman keskustelua, osaston kokouksessa ne kuitenkin hyväksyttiin.

2005 saatiin maksettua vuokratiloihin tehdyt remontit.

2006-2012 Timo Posio hoiti puheenjohtajan nuijaa. Osaston rahavarat alkoivat suurentua sen verran isoiksi, että jotain oli tehtävä, ettei tule hankaluuksia verottajan kanssa. Niin päätettiin hankkia viikko-osake Leviltä Villa Polarin kiinteistöstä. Samana vuonna osaston vuokra-asuntoja kunnostettiin maaliremontilla.

2008 päätettiin lopettaa TES-valvontajaosto, koska monikaan ei enää tuonut urakkalaskelmia tarkastettavaksi. Tässä yksi aikakausi tuli päätökseen, urakkalaskenta alkoi 1965 ja siis päättyi 2008! Toimi 33 vuotta. Samalla luovuttiin osaston matkapuhelimen liittymästä

2010 taas kertoo aikakauden muutoksista, osastolle tehtiin ensimmäistä kertaa historiassa nettisivut.

2012 Levin viikko osake Villa Polar tuli maksettua. Virkistystoimintaan päätettiin kokeilla keilavuoroja syksyksi.

2013 puheenjohtajaksi valittiin Jukka Taipale, joka jatkaa edelleen puheenjohtajana tämän historiikin tekemisen aikaan. Historiallinen osaston hallituksen kokous pidettiin Tallinnassa.

Kokous kyllä alkoi tunnin aiottua myöhässä, mikä lienee syynä? Kovin oli väsyneitä kokouksen osallistujat, liekö pitkästä matkasta johtuen?

2015 osaston keilaporukka osallistui firmaliigaan.

2016 osaston hallitus teki Tukholmaan laivaristeilyn virkistys matkana. Yksi oli tosi energinen, esitti ilmakitaran soittajaa tanssilattialla ilman paitaa, ilmeisesti esittäjällä oli kuuma!

2017 oli taas haastetta, kun Rovaniemelle päätettiin järjestää liiton talvipäivät, eli Volttipäivät. Kemijoki-osasto pyysi osallistumaan järjestelytoimikuntaan, mutta tässäkin kävi niin, että suurin työtaakka tuli osasto 019 harteille. Vuonna 1977 järjestetyt talvipäivät olivat tappiolliset, mutta nyt päivästä jäi budjetti plussalle. Oli pilkkikilpailut, hiihtokilpailut, suopunkin heittoa ja köyden joukkuevetoa sekä saunomista. Iltajuhlat pidettiin Pohjanhovissa, jossa oli palkintoarpojen myynti. Päävoittona arvottiin poro, joka oli korvamerkitty ja vapaana siihen, asti kunnes voittajan haluaisi poronlihat. Tapahtuman järjestelyjä pidettiin erittäin onnistuneina ja suuresti, kiitettiin kun vielä ilmatkin olivat erinomaiset.

2018 osasto järjesti eläkeläisjäsenille tapaamisillan kahvin ja pullan kera, sekä kerrottiin osaston viimeaikaisesta toiminnasta. Eläkeläisiä osallistui 10 henkeä ja he olivat tyytyväisiä tapahtuman järjestämisestä.

2018 osaston hallitus kävi Hämeenlinnassa liiton Volttipäivillä katsomassa, miten ne on järjestetty. Heidän mielestään, ne olivat sekavat ja opasteet olivat puutteellisia. Otettiin sulkapallo vuoro käyttöön.

Osaston vuokrahuoneistojen vuokraajien kanssa on ollut miltei koko ajan pientä vaikeutta, milloin mistäkin asiasta. On ollut, vuokratärastejä ja järjestyshäiriöitä ym. Onpa jopa käyty käräjäoikeudessakin vuokrasaamisista.

Osaston järjestämistä matkoista, ja retkistä on osaston sponsoroinnin jälkeen lisäksi peritty osallistujilta omavastuuosuus.

Loppusanat

Osaston alkuajat olivat erittäin kovat, kun yritettiin saada työehtoja kuntoon niin palkkauksen, työturvallisuuden, työkalujen kuin urakkahinnoittelunkin osalta. 1960- vaihteissa oli hyvin paljon työnsisäuksia niin yksittäisissä liikkeissä kun koko osastona. Pikkuhiljaa kuitenkin ammattiosastojen työ alkoi kantaa hedelmää ja työehdot alkoivat parantua ja työnantajat antamaan periksi.

Tänä päivänä on huolenaiheena osaston jäsenmäärän laskeminen. Ilmeisesti nuoremmat asentajat eivät ymmärrä ammattiosastojen tärkeyttä edunvalvonnassa. Ovatko edut heidän mielestään niin hyvät tänä päivänä, ettei niitä tarvitse parantaa eikä välitetä puolustaa?

Tästä on hyvä esimerkki, kun laskelmia ei enää tuotu tarkistettavaksi, niin tarkastus loppui. Tarkastuksia kesti kuitenkin 33 vuotta.

Vaarana on, että työnantajien huomattessa ammattiliittojen rapautuvan, aletaan huonontamaan etuja. Jo nyt he ovat huonontuneet muutaman vuoden ajan.

Saavutettuja ja taisteltuja etuja ei pidä antaa hukkaan. Jos ne menetetään, on erittäin kovan työn takana saada ne takaisin. Se on huomattu monesti vuosien saatossa.

Tämä katsaus ”Historiikki” on tehty ajalta 1956-2019 Hyvää matkaa osasto 19 tästä eteenkin päin.

Historiikin teki Risto Yliviitala

1.6 2019